

FAMILIESCHOOL OVERVECHT SAMEN WERKEN AAN GELIJKE KANSEN

4
BEST MOGELIJKE
TOEKOMST VOOR
KINDEREN

16
OUDERS IN HUN
KRACHT ZETTEN

32
LAAGDREMPELIG
CONTACT MET
PARTNERS IN DE WIJK

DE FAMILIESCHOOL OVERVECHT VOOR
MEER GELIJKE KANSSEN IN HET ONDERWIJS

DE SCHAKEL
JOANNES XXIII
OPENBAARE BASISCHOOL OVERVECHT

INHOUD

EELCO EERENBERG
WETHOUDER ONDERWIJS
'IEDER KIND
VERDIENT GELIJKE
KANSEN' **4**

JANET KLEIN
DE SCHAKEL
'ONDERSTEUNEN VAN
HET HELE GEZIN' **8**

MICHELLE ZOUTENDIJK
DE SCHAKEL
'ELK MENS HEEFT
TALENTEN' **12**

MARIJE WASSEHAAR
OBO OVERVECHT
'OUDERS IN HUN KRACHT
ZETTEN' **16**

KHADIJA SAYFAOUI
AL AMAL
'CULTUURSENSITIEVE
BENADERING' **18**

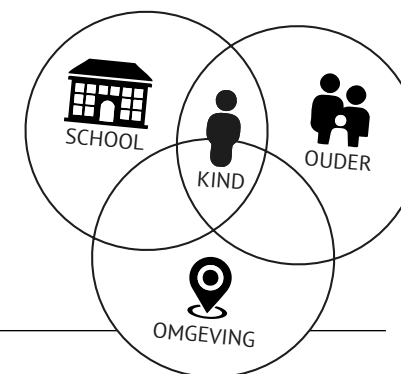
SUZAN VERDONSCHOT
JOANNES XXIII
'EERST CONTACT
MAKEN MET DE
GEMEENSCHAP' **24**

**NAJAT ZAMMOURI EN
AICHA KOULALI**
DE SCHAKEL
'WE LUISTEREN EN MAKEN VERBINDING
MET ANDERE OUDERS' **28**

KHADIJA SAQUA
WERKWINKEL
'IK LAAT ME OOK ZIEN EN KENNEN' **32**

SABRYNA CELESTINA
SPOORZICHT
'WE DOEN HET
ECHT SAMEN' **34**

KIM SIERINK
BUURTTEAM
'MENSEN WILLEN GEZIEN WORDEN' **36**

COLOFON

DIT IS EEN UITGAVE
VAN DE GEMEENTE
UTRECHT EN SAMEN
VOOR OVERVECHT

COÖRDINATIE:
ANNEKE GILSING
(SCHRIJFLUST)

FOTOGRAFIE:
MARIKE VAN PAGÉE

ONTWERP:
NYNKE HYLKEMA

TEKST:
ANNEKE GILSING

VOORWOORD

EELCO EERENBERG
WETHOUDER
ONDERWIJS

**DE FAMILIE-
SCHOOL LAAT
ZIEN HOE
BELANGRIJK
HET IS OM ALS
GEMEENSCHAP
EEN OMGEVING
TE CREËREN
WAARIN
KINDEREN
ZICH
OPTIMAAL
KUNNEN
ONTPLOOIEN.**

GELIJKE KANSEN VOOR ALLE KINDEREN

Alle ouders willen de best mogelijke toekomst voor hun kinderen. En ieder kind verdient een gezonde, liefdevolle, stabiele en stimulerende omgeving. Op school, maar ook thuis, op de sportvereniging én in de buurt. Helaas begint niet ieder kind met dezelfde kansen. De omstandigheden in het gezin, de familie, de buurt en de samenleving hebben grote invloed op de mogelijkheden die een kind in het leven krijgt. Er is vaak een verband tussen bijvoorbeeld de opleiding, het inkomen of de migratieachtergrond van ouders en de onderwijskansen van hun kinderen. Dit leidt helaas tot ongelijkheid, al vanaf de eerste levensjaren.

Intensieve samenwerking

In Utrecht investeren we extra om te zorgen voor gelijke kansen. In 2021 is daarom de pilot van de Familieschool van start gegaan op

vier scholen in Overvecht, als onderdeel van de wijkaanpak Samen voor Overvecht. De Familieschool werkt vanuit drie belangrijke pijlers: het gezin als basis, ouders als partners en brede talentontwikkeling. Ouders, leerkrachten en professionals werken intensief samen, zodat kinderen zich in een veilige en ondersteunende omgeving kunnen ontwikkelen. Door deze samenwerking ontstaat een hechtere gemeenschap, waar ouders van elkaar leren, er meer contact is met de school en waar kennis en expertise worden gebundeld.

Het verschil maken

We zien inmiddels mooie resultaten van deze aanpak. Meer ouders zijn betrokken bij de school en bij hun kinderen. Doordat er meer vertrouwen is, durven ouders hun hulpvragen te stellen en wordt er passende ondersteuning geboden. Dat maakt een groot verschil: voor ouders én kinderen. De Familieschool is een innovatieve aanpak, waarbij de school zich niet alleen richt op de ontwikkeling van kinderen, maar ook op die van ouders. Want als het goed gaat met het gezin, heeft dat een positief effect op het kind. Het idee dat we samen opvoeden en opgroeien, vormt

de kern van dit initiatief. De Familieschool laat zien hoe belangrijk het is om als gemeenschap een omgeving te creëren waarin kinderen zich optimaal kunnen ontplooiën. Dit mooie initiatief in Overvecht is een inspi-

‘PASSENDE ONDERSTEUNING BIEDEN’

rerende stap, en ik hoop dat het een voorbeeld zal zijn voor meer scholen in de regio en daarbuiten.

Met trots kijken we uit naar de verdere ontwikkeling van de Familieschool en de kansen die het biedt voor zowel kinderen als ouders.

SAMEN WERKEN AAN GELIJKE KANSEN

Kinderen spelen, stoeien en groeien op school. Ze leren er lezen, schrijven en rekenen, maar bijvoorbeeld ook vrienden maken, zich creatief uiten, omgaan met teleurstellingen en bouwen aan zelfvertrouwen. Het is een werkplaats vol mogelijkheden en kansen. Een plek om ze voor te bereiden op de wereld. Ze leren, proberen, vallen en staan weer op. De basisschool

legt ook letterlijk een basis onder het leven van kinderen. Tenminste... zo werkt het in een ideale situatie. Maar niet alle kinderen krijgen dezelfde kansen. Niet alle kinderen profiteren optimaal van deze werkplaats vol mogelijkheden. Hoe een kind zich op de basisschool ontwikkelt, hangt af van veel factoren. Van de school, van de wijk, de buurt, de docenten.

Maar ook van het gezin, de ouders, de broers, zussen en de omgeving. Al deze invloeden spelen een rol bij het opgroeien. Ruim 8.000 uur brengt een kind door op de basisschool. Dat is meer dan 1.000 uur per jaar. Binnen en buiten de klas krijgt de leerling van alles

*It takes a
village to
raise a child*

aangereikt om te groeien. Op alle vlakken. Het kind doet kennis op. Over de wereld en zichzelf. De leerling ontwikkelt zich fysiek, sociaal en emoti-

De Familieschool Overvecht biedt:

- laagdrempelige ondersteuning
- voor kinderen én ouders
- waarbij de leefwerelden verbonden worden
- die gericht is op talentontwikkeling
- en het versterken van eigen kracht

oneel. Maar wat als er nou omstandigheden zijn waardoor die groei niet vanzelf gaat of zelfs geremd wordt? Als het kind dus niet dezelfde kansen krijgt als leeftijdsgenoten?

Als samenleving streven we naar kansengelijkheid. Dat betekent dat we belemmeringen moeten wegnemen die dit streven in de weg staan. De basisschool is een goede plek om daarmee te beginnen. Immers... vijf dagen per week zijn kinderen, en niet onbelangrijk, ouders of verzorgers daar te vinden. Een ideale gelegenheid om laagdrempelig met hen in contact te komen. De school is voor veel kinderen, en vaak ook hun ouders, een veilige en vertrouwde plek. De ontwikkeling van kinderen is

afhankelijk van veel factoren. Aanleg, intelligentie en ondersteuning zijn belangrijke aspecten. Maar ook de thuissituatie speelt een grote rol. Financiële stress in het gezin heeft enorm veel impact op kinderen. Armoede is een voortdurende stressfactor, die niet alleen de ouders raakt, maar ook de rest van het gezin beïnvloedt. Ook een taalachterstand, werkloosheid of bijvoorbeeld eenzaamheid zijn barrières die de groei van kinderen in de weg kunnen staan. Daarnaast is de omgeving waarin een kind opgroeit medebepalend voor het succes. De buurt, de wijk, de familie, de vrienden... Ze hebben allemaal invloed.

De samenleving is complex. Mensen moeten veel. Moeten veel begrijpen, voorzien en daarop kunnen handelen. Wetten, regels, verwachtingen en ongeschreven omgangsvormen zijn niet voor iedereen kristalhelder. Er wordt vanuit de maatschappij veel van mensen verwacht. Niet iedereen kan daar soepel op inspelen. Een basisschool zou dus meer kunnen zijn dan een school alleen. Het zou een plek kunnen zijn waar kinderen én hun ouders terecht kunnen voor meer dan alleen onderwijs. Met veel

extra aandacht voor de verschillende leefwerelden van het kind. Niet alleen kijkend naar de 1.000 uur dat het kind in de klas zit, maar ook naar de uren thuis, op straat of op het pleintje.

Daarom startte in 2021 de pilot Familieschool Utrecht met drie scholen in Overvecht. Joannes XXIII, De Schakel en OBO Spoorzicht gaven allemaal

*De Familieschool
is een school
die er niet alleen
voor de kinderen is,
maar ook voor
de ouders*

op hun eigen manier vorm aan het project. In dit boekje verhalen van directeurs, leerkrachten, partners, vrijwilligers en ouders. Verhalen om te informeren, te evalueren, te motiveren maar vooral te inspireren. Want: Het mooiste wat je een kind kan geven is een kans.

‘ER ZIJN ECHT
MINDER
CONFLICTEN’

JANET KLEIN
DIRECTEUR
BASISSCHOOL
DE SCHAKEL

‘CONTACT MAKEN IS DE BASIS VOOR VERBINDING’

“Ik zou onze school omschrijven als een gemeenschap. Het is meer dan een verzameling mensen bij elkaar. Er is samenhang, er is betrokkenheid, er is gezamenlijke verantwoordelijkheid. De kinderen, de ouders en het team zijn hier allemaal onderdeel van de school. Ze versterken elkaar. Dat was eigenlijk altijd al zo hier op school, maar door de Familieschool is dit gevoel nog sterker geworden. Nu hebben we dus ook een kapstok om alle activiteiten, ideeën en uitgangspunten van onze school aan op te hangen en ze zo te verbinden.”

Gerichte acties en activiteiten

“Alle 260 kinderen op onze school zijn uniek en bijzonder. Hebben dus ook eigen behoeftes aan ondersteuning en begeleiding. Maar een aantal activiteiten zijn voor alle leerlingen helpend. Bij de start van de Familieschool hebben we vooral ingezet op het onder-

steunen van het hele gezin. Kinderen kunnen echt beter floreren als het thuis rustig is. Als daar sprake is van armoede, werkloosheid of psychosociale problematiek, heeft dat natuurlijk ook effect op het kind. Ook het wonen met een groot gezin in een kleine ruimte, een scheiding, relatieproblemen of bijvoorbeeld de taalbarrière bij ouders, kunnen ervoor zorgen dat een kind moeilijker meekomt op school. Wat wij als school kunnen proberen is om met ouders in contact te komen en op een zeer laagdrempelige, veilige manier hulp te bieden. En zo ervaren ouders ook dat hulp vragen geen schande is en dat iedereen wel eens wat ondersteuning kan gebruiken.”

‘NEDERLAND MAG WAT SOCIALER EN LIEVER’

Verwelkomen op plein

“Wij zijn als team zeer zichtbaar en aanspreekbaar. Voor kinderen, maar juist ook voor de ouders. Ik sta elke ochtend op het plein om iedereen welkom te heten. Ik noem de kinderen bij naam, begroet de ouders, de broertjes en zusjes. Dat vind ik normaal.

Contact maken is de basis voor verbinding. Om goed te kunnen inspelen op vragen hebben we twee moeders bereid gevonden om dat eerste contact te leggen. Zij zijn onze brugfunctionarissen. Zij inventariseren, organiseren en faciliteren veel activiteiten.

‘HULP VRAGEN IS GEEN SCHANDE’

Wat wij concreet doen om gezinnen te helpen is het wekelijks Schakelloket. Daar sluiten ook instanties en organisaties uit de wijk aan om praktisch een helpende hand te bieden. De Werkwinkel, Al Amal, het Buurtteam. Allemaal laagdrempelig aanspreekbaar. Bekende gezichten die ouders concreet kunnen aanspreken. Daarnaast is er een belangrijke rol weggelegd voor de koffieochtenden. Daar ligt de basis. Ouders, meestal moeders, lopen dan binnen om even rustig te zitten en bij te kletsen met anderen. Er zijn ook regelmatig thema's die de vrouwen zelf aandragen. Dat varieert van EHBO tot een gesprek over social media. Dat vind ik zo fantastisch; dat wij dat kunnen faciliteren maar dat het initiatief vanuit henzelf komt. Vaak zitten er ruim dertig vrouwen hier in

het lokaal op die ochtenden. Vaders hebben een andere betrokkenheid bij school en het gezin merken wij. Die moeten we dus op een andere manier aanspreken. Wat we verder concreet aanbieden is naschoolse activiteiten en opvang voor ouders die anders niet kunnen werken. Er is een weggeefkast met allerlei spullen waar ouders uit kunnen pakken. We verstrekken lunch voor iedereen. We investeren in talentontwikkeling en kinderen van de groepen zes tot en met acht kunnen zich aanmelden voor Durf te dromen, een organisatie van Redouan El Yacoubi die voor onze kids fungeert als rolmodel.”

De kracht van mensen

“We versterken op basis van vertrouwen. We geloven in elkaar en in de kracht van mensen. We zien talenten en mogelijkheden in kinderen en ook in hun ouders. Want we zijn allemaal mens onder de mensen. Een project als dit heeft tijd nodig om echt te landen. Ouders moeten het vertrouwen krijgen dat ze niks opgelegd krijgen, dat ze veilig zijn en dat er korte lijntjes zijn met mensen die echt kunnen helpen en ondersteunen. Het is ook belangrijk dat dit niet een eenmalig kortdurend project is geweest, maar

dat we verder kunnen bouwen op deze pijlers. Wat we doen heeft effect. Op gezinnen en daarmee ook op onze leerlingen. We bereiken ouders die we drie jaar geleden nooit zagen of spraken. We zien elke dag dat het werkt! Kleine stappen maar o zo belangrijk. Ouders die steeds meer vertrouwen op hun eigen kracht; dat is zo mooi!”

Minder conflicten

“Leerkrachten zijn betrokken. Zij ervaren dat de Familieschool ook effect heeft op hun werk. De moeilijke gesprekken zijn iets minder moeilijk omdat de lijntjes korter zijn. Er is al meer contact en verbinding; dus praat dat makkelijker. We doen het echt samen. Er zijn, sinds we bezig zijn met de Familieschool, geen nare conflicten met ouders. Iedereen wil het beste voor zijn kind. Iedereen houdt van zijn kind. De generatie die we nu opvoeden zal het straks zelf moeten doen. Er komen veel problemen op ze af... Nederland mag wat socialer en liever en daar dragen wij op deze manier aan bij. Als je oprecht geïnteresseerd bent in het verhaal van de ander, als je je openstelt zonder direct te oordelen dan kan er verbinding ontstaan. En vanuit die verbinding weer groei. En dat is voor iedereen een plus!”

Moeder
Zaihar El Fid
Spoorzicht

MAKKELIJK MENSEN AANSPREKEN

“Ik ben een alleenstaande moeder met vier kinderen. Dat is pittig. Natuurlijk probeer ik mijn kinderen alles te geven en alles mogelijk te maken, maar dat lukt niet altijd. Ik ben heel blij met de school. Mijn dochter zit al op de middelbare school, maar de drie jongens zitten in Overvecht op school. Ik voel me altijd heel welkom hier. Ik ken inmiddels veel andere moeders en iedereen uit het team. Ik kan dus makkelijk mensen aanspreken. Er is

‘ZO KUNNEN MIJN KINDEREN MEEDOEN’

hier altijd tijd voor een praatje. Iedereen is betrokken en wil graag dat het goed gaat met mij en de kinderen. Als ik iets lastig vind, bijvoorbeeld een brief van de energiemaatschappij, dan vraag ik hier op school iemand om me te helpen. En zij weet dan wie ik moet bellen of wat ik moet invullen op het formulier. Die vragen zijn namelijk

best vaak ingewikkeld. Toen ze op school hoorden dat mijn dochter geen fiets had om naar school te fietsen, hebben zij iets kunnen regelen. Ook is er via een school een laptop gekomen. Zo blij ben ik daarmee! Zo kunnen mijn kinderen meedoen en hebben ze het fijn.”

Iemand die luistert

“Ik kan mijn kinderen ook lekker en gezond eten geven omdat ik boodschappen krijg. Rijst, brood, eieren, pasta. Iedere week kan ik, als het even lastig is om die dingen te betalen, boodschappen meenemen van school. Dat is geen gedoe. Dat gaat makkelijk. Nee ik schaam me niet. Als ik een dip heb, weet ik dat ik op school terecht kan. Dat er iemand is die naar me luistert en me helpt. Dat voelt heel fijn. Ik voel me veilig hier. En ik weet dat mensen me zien en mijn gezin willen helpen. Want iedere moeder wil toch het beste voor zijn kind?”

**MICHELLE
ZOUTENDIJK**
LEERKRACHT
GROEP 1-2 EN
COÖRDINATOR
TALENT-
ONTWIKKELING
OP DE SCHAKEL

‘NIEUWE DEUREN OPENEN EN HORIZON VERBREDEN’

Michelle is al twintig jaar leerkracht en geeft les bij de kleuters. Daarnaast is zij betrokken bij projecten op school die gaan over talentontwikkeling. Toen zij begon op deze school in Overvecht, had ze geen idee waar ze aan begon. “Ik zat nog erg in mijn eigen bubbel en kwam terecht in een andere wereld. Een wereld waarin kinderen vaak meer ondersteuning nodig hebben. Waar kinderen niet altijd een eerlijke kans hebben. Waar veel kinderen met een achterstand op school starten. En dat uit zich op verschillende manieren. Ik voelde direct de behoefte om daar als leerkracht en als mens iets positiefs aan bij te dragen. Door kinderen te begeleiden, ze te ondersteunen bij hun ontwikkeling en hun eigen talenten te ontdekken en te stimuleren. Als ze hier bij mij in de groep komen, zijn ze meestal vier jaar. Allemaal met een

andere achtergrond. Met een andere thuissituatie. Ik bouw voort op dingen die ze al geleerd kregen. De ouders legden de basis.”

Spelen is essentieel

“Wat me vaak opvalt is dat een aantal kinderen thuis nooit geleerd heeft te spelen. Ouders die thuis geen spelletjes doen, kinderen niet meenemen naar de speeltuin of het park, niet voorlezen of met een bal overgooien. Spelen is in mijn ogen essentieel voor kinderen. Ze leren samenwerken, leren winnen en verliezen, leren communiceren, leren hun verbeelding te gebruiken, te fantaseren. Leren voor zichzelf opkomen, maar leren ook om rekening te houden met een ander. Dat gaat letterlijk spelenderwijs. Ouders hebben vaak zelf ook

‘VEEL SCHRIJNENDE VERHALEN’

nooit geleerd om te spelen. Dus weten ook niet altijd hoe ze dat met hun kinderen moeten doen. En allerlei praktische bezwaren kunnen echt in de weg zitten. Als jij als moeder op negen hoog woont met vier kinderen

is het best een reis naar het park met kindervan, luiers en flesjes. Als je geen auto rijdt of fietst, is alles ver weg. Er zijn allerlei obstakels op die weg. Ook de rust en ontspanning om met kinderen activiteiten te ondernemen, zijn niet in elk gezin aanwezig. Als er stress is over geld, over werk of over fysiek of mentaal welzijn, is er vaak niet veel ruimte over. Sommige kinderen uit mijn klas hebben moeten vluchten uit hun vaderland. Dat heeft natuurlijk effect op het kind. Als het thuis niet goed gaat, voelen kinderen dat ook. Dan is er op school ook minder ruimte om te leren, te groeien. Er zijn ook schrijnende verhalen. Kinderen in mijn klas die vertellen dat een ouder hen slaat of dat er geen eten is in de ochtend en ze dus met honger naar school moeten. Er gebeurt dus veel in de gezinnen dus daarom geloof ik ook in de Familieschool. Kijk naar het hele gezin, dat heeft zeker een positief effect op het kind.”

Weinig begrenzing

“Na meer dan twintig jaar voor de klas, ervaar ik dat ouders minder grenzen stellen aan kinderen. Nee-zeggen vinden veel ouders lastig. Ook kleine kinderen krijgen weinig begrenzing. Kinderen hebben een kader nodig. In

de klas moeten ze ook luisteren, wachten en rekening houden met anderen. Daarin ben ik als leerkracht dus ook aan het opvoeden. En dat gaat soms echt over basale dingen. Die aandacht voor de basis is nodig om je goed te

‘WE WILLEN ERVARINGEN FACILITEREN’

ontwikkelen. Ook de taalbarrière kan een rol spelen in de ontwikkeling. Aan het eind van de basisschool kennen Nederlandse kinderen ongeveer

24.000 woorden. Hier op school ligt dat aantal ongeveer 7.000 lager. Dat komt omdat veel kinderen al met een achterstand beginnen. Hoe hard ze ook werken, hoe goed ze ook leren, het blijkt vaak lastig om dat allemaal weg te poetsen. En dat is zeker geen onwil. Dat is weleens pijnlijk. Deze kinderen gaan meestal niet iedere week naar de hockeyclub, het theater of de bibliotheek. Sommige ouders voelen zich minder waard in deze samenleving en dat voelen kinderen ook. Er is dus helaas nog steeds een kloof. En ik heb niet de illusie dat wij dat op school even kunnen wegpoetsen. Ondanks goede wil van ouders, kinderen en leerkrachten.

Maar dat betekent niet dat we niet onze stinkende best doen om toch stappen te zetten. Elke kleine vooruitgang is er één en ook die vieren we.”

Bredere kijk op de wereld

“Elk mens heeft talenten. En ik ga altijd op zoek naar die dingen die het kind goed kan, wil leren of blij van wordt. Juist ook naar andere vaardigheden dan het leren schrijven of rekenen. Een bredere kijk op de wereld aanbieden. Kinderen in aanraking laten komen met dingen buiten hun eigen kringetje, ervaringen faciliteren.

Nieuwe deuren laten openen. In het talentenprogramma zitten activiteiten als sport, koken, knutselen, schaken, kunstatelier en muziek maken en luisteren. Alles is mogelijk. Dit programma loopt via de Brede School Overvecht.”

‘ELKE VOORUITGANG IS ER ÉÉN’

“Deze activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk. Wij kijken vooral of iedereen bereikt wordt en stimuleren om mee te doen. We helpen bij het kiezen en inschrijven. De meeste activiteiten zijn gratis of tegen een gereduceerd tarief. Geld zou in ieder geval geen rem moeten zijn om deel te nemen. De meeste kinderen willen graag iets leuks doen na schooltijd. Samen met anderen nieuwe, leuke dingen leren. Soms moeten we ouders nog over de streep trekken of beter uitleggen wat het programma te bieden heeft. Maar ik denk dat kinderen groeien van een breder aanbod. En dus ook talenten kunnen ontdekken in zichzelf en daar een rijker mens van worden.”

VANUIT VERTROUWEN EN GELIJKWAARDIGHEID

**MARIJE
WASSENAAR**
DIRECTEUR
OPENBARE
BASISSCHOLEN
OVERVECHT

SAMEN WERKEN AAN EEN GEMEENSCHAP

“Onze scholen zijn deel van de wijk. Ouders, de leerkrachten, het team, de partners in de wijk; samen vormen we een gemeenschap die ten dienste staat van de kinderen, zodat zij zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. Daarbij gaat het natuurlijk niet alleen over het onderwijs, want ouders en kinderen in deze wijk krijgen met nog veel meer te maken. Het uitgangspunt van onze school is ‘Onderwijs met aandacht en ambitie’. De ambitie om het uiterste uit ieder kind te halen vraagt naast aandacht voor de kinderen ook aandacht voor het gezin.”

Familieservicepunt

“Binnen onze organisatie zijn we met twee scholen begonnen met de Familieschool. Op die locaties hebben we een Familieservicepunt gecreëerd waar de familieconsulent op verschillende ochtenden aanwezig is. Daar kunnen ouders laagdrempelig en makkelijk vragen stellen over en hulp krijgen bij veel verschillende dingen. Werk, uitkering, vergunningen maar ook bijvoorbeeld opvoedvragen kunnen aan de orde komen. Op die momenten zijn er ook regelmatig partners aanwezig van bijvoorbeeld Al Amal, het Buurtteam en de Werkwinkel die ouders verder op weg kunnen helpen. Wat we belangrijk vinden is dat we ook ouders juist met elkaar laten praten

en gebruik laten maken van elkaars ervaringen. Dat kan tijdens de koffieochtenden op school, want dat zijn momenten om gewoon even bij elkaar te zitten met een kop koffie en elkaar te ontmoeten. Onze familieconsulent signaleert en bekijkt in gesprekken met ouders samen wat er als eerste nodig is. Vervolgens knoopt zij mensen en organisaties aan elkaar.”

Mensen in hun kracht zetten

“Het is niet de bedoeling dat we als school alles voor ouders oplossen. Wel bieden we ondersteuning en denken we mee, want daar zijn ouders het meest mee geholpen. We zijn benaderbaar en laagdrempelig bereikbaar. Ouders spreken ons aan op het schoolplein of tijdens de koffieochtend zodat we kunnen meedenken en meepraten.

‘OPENSTELLEN VOOR HET VERHAAL’

Er zijn korte lijntjes, dus als er praktische dingen geregeld moeten worden, is dat ook snel gedaan. Daarnaast is communicatie essentieel. Wij stellen ons in het contact met ouders open en nieuwsgierig op. Vertrouwen en gelijk-

waardigheid is voor ons de sleutel in het contact met de ouder. We stellen ons open voor de ander en voor het verhaal dat erachter zit. Pas dan kan je samen verder komen.”

Als er geen brood is thuis

“Wat wij concreet aanbieden aan sommige gezinnen is de boodschappentas; gevuld met noodzakelijke dingen om de week door te komen. Dit kan ouders weer op weg helpen. Iedere ochtend staat er een broodkar klaar waar iedereen, ook teamleden, iets van kan pakken. Als een kind lunch vergeten is, of er geen brood is thuis... Het maakt

niet uit; iedereen kan er gebruik van maken. Wat we bijvoorbeeld ook aanbieden is een taalcursus voor ouders,

‘WIJ KUNNEN MEEDENKEN EN MEEPRATEN’

want dat kan ook weer versterkend werken. Ook helpen ouders andere ouders op weg. Zo werkt het vaak. Mensen steunen en helpen elkaar. Ook vervullen ouders een actieve rol in school. Zo voelt iedereen zich van waarde en dat zet mensen in hun kracht.”

Vertrouwen

“We hebben gemerkt dat vertrouwen krijgen niet in een dag gebeurt. Je moet toegankelijk en zichtbaar zijn om vertrouwen op te bouwen. Dit heeft tijd nodig, maar werpt uiteindelijk zijn vruchten af.”

**KHADIJA
SAYFAOUI**
STICHTING
AL AMAL

‘BEGINNEN MET EEN KOP KOFFIE, EEN KOEKJE EN EEN GLIMLACH’

Wat bijna 25 jaar geleden begon als een particulier initiatief van de betrokken Utrechtse Marzouka Boulaghbage, is inmiddels uitgegroeid tot een professionele organisatie. Zij startte met het geven van Arabische lessen aan een kleine groep vrouwen in Kanaleneiland. Inmiddels werken er 25 professionals en zestig vrijwilligers bij de organisatie en zijn ze een begrip in Utrecht. Ze ondersteunen op allerlei manieren mensen die vanuit verschillende redenen hun weg niet goed weten te vinden in de Nederlandse samenleving. Ook binnen de Familieschool speelt Al Amal een belangrijke rol. Door het geven van voorlichting, workshops en cursussen op scholen, vergroten zij de ouderbetrokkenheid.

Kijken wat nodig is

Khadija Sayfaoui: “Wat begonnen is met taallessen, is inmiddels uitgegroeid tot een groot aanbod van diverse ondersteunende activiteiten. We bieden zeker negen projecten aan, variërend van voedselbank tot begeleiding van zwangere vrouwen. En van ondersteuning van jongvolwassenen naar een plek in de samenleving tot workshops over de menopauze of zelfzorg. Ons aanbod is vaak maatwerk. We kijken wat nodig is en bedenken daar een programma omheen. We hebben een cultuursensitieve benadering. Dat betekent dat wij vaak een brug kunnen slaan tussen bewoners uit de wijk met verschillende achtergronden. We willen vooral de verschillen verkleinen en met elkaar in gesprek komen. Vanuit die openheid en oprechte interesse komen mensen dicht bij elkaar. Dan is er ook minder wantrouwen en onbegrip.”

Laagdrempelig en oplossingsgericht

“Onze werkwijze gaat uit van duurzame verandering met de focus op zelfstandigheid. De Familieschool past goed bij onze aanpak. Doordat we regelmatig aanwezig zijn op de koffieochtenden kennen de ouders ons inmiddels. Ze vertrouwen ons en

durven aan te kloppen met vragen of verzoeken om hulp of begeleiding. Laagdrempelige hulp, dat past goed bij onze werkwijze. We zijn makkelijk aanspreekbaar en werken oplossingsgericht. Vaak komen er vanuit een groep ouders op school verzoeken om een thema uit te diepen. Daar geven we dan een workshop over. Dat zijn heel verschillende onderwerpen. Dat kan bijvoorbeeld gaan over opvoeden of over mantelzorg. Maar ook de vraag ‘Hoe zorg je goed voor jezelf?’ kwam aan de orde. Want wat je niet hebt, kan je ook niet geven. Ook de ramadan en social media kwamen voorbij. De oorlog in Gaza houdt ook veel mensen bezig, dus daar gaan we ook over in gesprek. De vraag komt dus echt vanuit de ouders of leerkrachten. Voor deze laatste groep ontwikkelden we ook masterclasses om het begrip tussen hen en de leerlingen te vergroten. Hoe ga je bijvoorbeeld om met vijftien nationaliteiten in de klas? Soms levert die diversiteit spanningen op, waar de leerkracht mee te maken krijgt.”

Echt samen doen

“Dat vind ik zo mooi van de Familieschool. Dat het echt een gemeenschap is. Dat ouders, kinderen en leerkrachten het samen doen. Soms kunnen wij

helpen om onderwerpen makkelijker bespreekbaar te maken. Neem nu de Lentekriebels, een lesprogramma waarbij het gaat over relaties en seksualiteit. Sommige ouders vinden dat een ingewikkeld thema. Wij kunnen dan een vertaalslag maken en op zo’n manier in gesprek gaan dat het minder bedreigend ervaren wordt. Soms is er gewoon meer uitleg nodig en meer begrip voor de achtergrond van mensen. Soms zit het schuren in de woorden. Taal is namelijk ook cultuur. Met een open gesprek bereik je vaak al veel. Kijk niet alleen door je eigen bril. Maak contact, ga in gesprek.”

Leefwerelden verbinden

“We beginnen altijd met een kop koffie, een koekje en een glimlach. We hebben een luisterend oor en een open hart. Voor kinderen is het ook fijn de ouders op school te zien. Dat geeft zekerheid, vertrouwen en veiligheid. En daar is elk kind bij gebaat. Als een kind voelt dat de ouder ook op school betrokken is, verbindt dat die twee leefwerelden met elkaar. Thuis en school komen dan samen. Anders kan het weleens gaan botsen. Kinderen hebben behoefte aan een duidelijk beeld. Zo zit de wereld in elkaar en dit zijn de regels. Het is dus belangrijk dat

ouders en de school langs dezelfde lijn lopen. Thuis moet het leven niet compleet anders zijn, anders is het erg verwarrend voor het kind. Wij probe-

‘EEN LUISTEREND OOR EN EEN OPEN HART’

ren dus de vertaalslag te maken. Om die reden ondersteunen we ook gezinnen waarbij het thuis soms lastig is en die wat meer hulp nodig hebben. Je hebt als ouder tijd, energie en geduld nodig om kinderen op te voeden en te ondersteunen. Daar besteden we dus ook aandacht aan. We vragen dus ook ‘Wat heb jij nodig?’ en kijken dus niet alleen naar hetgeen de school te bieden heeft.”

Moeder en vrijwilliger Kübra Kalayci Spoorzicht

‘EEN GROTE FAMILIE’

“Ik heb altijd geholpen op school. Ook nu mijn kinderen groter zijn, ben ik actief. Vroeger ging ik mee met schoolreisjes en hielp bij het organiseren van feesten. Nu loop ik hier stage; bij de gymles. Ik volg een opleiding in sport en recreatie. Ben bijna klaar dus dan mag ik echt zelfstandig gymlessen geven. Voor mij is het logisch om betrokken te zijn bij de school van mijn kinderen. Ik wil graag weten wat ze doen, wat ze leren, hoe ze dat doen en met wie ze omgaan. Ik vind het leuk om dat te volgen en ik denk dat kinderen het ook fijn vinden als ouders aandacht voor ze hebben en hier rondlopen. Dat voelt vertrouwd, bijna als een grote familie.”

Zijn er om te helpen

“Op dit moment help ik bij het uitdelen van de boodschappen. Op maandag en dinsdag kunnen ouders die dat nodig hebben producten krijgen om mee te koken of te ontbijten. Ze kunnen pakken wat ze kunnen gebruiken. Het gaat dan

om brood, pasta, rijst, melk, kaas en eieren. Maar ook om olie of pindakaas. Soms vinden ouders het moeilijk om te vertellen dat ze niet genoeg geld

‘KINDEREN VINDEN HET FIJN ALS OUDERS OP SCHOOL ZIJN’

hebben om naar de supermarkt te gaan. Om eten voor hun kinderen te kopen. Dat is logisch, maar niet nodig. We zijn er om te helpen, en we hebben het allemaal weleens moeilijk. Dat is niet

iets om je voor te schamen. Ik help dan door de producten uit de kast te halen en gewoon te vragen; ‘kan je dit gebruiken?’ Zodat ze er niet zelf om hoeven te vragen. Dat maakt het al iets makkelijker. Ik vind het bijzonder dat deze school ook helpt met deze basisdingen. Het is zo makkelijk en laagdrempelig om hier gebruik van te maken. En het kan echt een verschil maken. De moeders komen die dag met een tasje naar school en nemen die gevuld weer mee terug. Zo simpel is het. Ik denk dat ongeveer 25 ouders gebruikmaken van dit boodschappenpakket. Dat zijn dus weer 25 gezinnen waar de kinderen gezond te eten krijgen.”

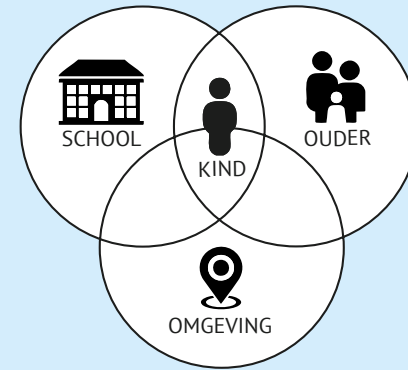

WAT IS NODIG

Op iedere school is de pilot Familieschool anders ingericht. Dat is juist ook de kracht van het programma. Acties en activiteiten bedenken en uitvoeren gericht op de specifieke behoeftes. Gericht op die plek, op die kinderen, op dat team en op die ouders. Bedacht en ook vaak uitgevoerd door de mensen zelf. Gefaciliteerd door de school of een van de partners. Gericht op een groep ouders of op individuele gezinnen. Gericht op versterking en talentontwikkeling. Gericht op

Activiteiten en initiatieven:

- Koffieochtend
- Inloop met aanwezigheid partners (Werkwinkel-Al Amal-Buurtteam)
- Klassenouders (brug tussen leerkracht en ouders)
- Moment me-time
- Lunchteam (aanbod gezond ontbijt en/of lunch)
- Themabijeenkomsten (over bijvoorbeeld opvoeden of menopauze)
- Huiswerkklas
- Biebouders
- Nederlandse les
- Taalondersteuning door vrijwilligers (ontlasten leerkracht)
- Thuis voorlezen
- Boodschappenkaart of boodschappentas
- Lief-en-leed-clubje (leerkrachten versterken elkaar)
- Ambassadeursteam
- Weggeefkast

groei. Omdat ieder kind zich beter ontwikkelt in een veilige en gelukkige omgeving. Omdat samen beter is dan alleen. Omdat het kind centraal staat in de driehoek School, Ouder en Omgeving. Omdat de school een ontmoetingsplek is.

Daarom is de Familieschool een plek waar iedereen wat kan halen én kan komen brengen. Waar mensen elkaar helpen en versterken. Waar mensen weer meer gaan geloven in hun eigen kracht.

Belangrijke voorwaarden:

- Laagdrempelig
- Veilig
- Op gelijkwaardige basis
- Actiegericht
- Met luisterend oor
- Open hart (zonder oordeel)

**Moeder
Fatiha Rkibi**
Spoorzicht

‘IK VOEL ME GEZIEN’

“Mijn zoon zit in groep acht en gaat volgend jaar naar de middelbare school. Waarschijnlijk aan de andere kant van Utrecht. Daar zie ik best tegenop omdat ik me fijn voel op deze school. De leerkrachten zijn aardig en vragen altijd hoe het gaat. Ik loop hier makkelijk binnen en maak een praatje. Dat gaat straks natuurlijk allemaal anders worden. Ik drink hier soms een kopje thee met andere moeders en dat voelt fijn. Even ontspannen. Even bij elkaar zijn. Met kerst of het Suikerfeest helpen we ook allemaal om er een echt feest van te maken. Daar heb ik ook vaak bij geholpen. Dat doe je samen. Met de kinderen en met de leerkrachten.”

‘EVEN BIJ ELKAAR ZIJN’

Maak me minder zorgen

“Ik heb nooit zelf om hulp hoeven vragen. Er was altijd iemand die

vroeg hoe het thuis ging. En toen ik geen computer kon betalen voor mijn zoon, werd er iets geregeld. Zodat hij nu zijn huiswerk kan maken en kan inloggen op het systeem. Daar ben ik zo blij mee! Dan maak ik me minder zorgen. Ook is het fijn om met andere moeders te praten. We vertellen elkaar van alles en helpen natuurlijk ook waar we kunnen. Ik krijg iedere week boodschappen van school. Ik kijk wat ik nodig heb en kan dat meenemen. De ene week is dat pindakaas en kaas, de andere week bijvoorbeeld olie, eieren of suiker. Dat scheelt veel stress. Dat zijn allemaal dure producten. Het was fijn dat mensen zagen dat we die nodig hadden. Ik hoefde dat niet te vragen.”

**‘OUDERS
WILLEN VAN
WAARDE ZIJN’**

**SUZAN
VERDONSCHOT**
BRUGFUNCTIONARIS
JOANNES XXIII

‘WE WILLEN MEER DAN PLEISTERS PLAKKEN’

“Toen ik tweeënhal jaar geleden betrokken raakte bij de Familieschool, was het slechts een idee. Aan ons om een Utrechtse invulling vorm te geven. Ik ben een community-builder en een verbinder. Ik geef vorm en bouw aan een gemeenschap. Een school is natuurlijk bij uitstek een gemeenschap. Een samenwerking tussen alle betrokkenen: kinderen, ouders, samenwerkingspartners en het schoolteam. Het idee van een Familieschool sprak me meteen aan. De uitgangspositie van kinderen verbeteren door ook het gezin te ondersteunen.”

Eerst contact maken

“Ik was ook enthousiast omdat er nog geen vastomlijnd plan was. Geen blauwdruk waar alle scholen zich in moesten persen. Het was werk in uitvoering. Gaandeweg zou iedere school een eigen vorm gaan vinden. Op basis van specifieke behoeften

en wensen van de school, de kinderen, de samenwerkingspartners en de ouders. En dat betekende dat de Familieschool Overvecht weer anders ingevuld konden worden dan die in Amsterdam. Mijn opdracht was om aan een Familieschool te bouwen en hiermee ben ik aan de slag gegaan vanuit mijn community benadering. Eerst contact maken met de gemeenschap en inventariseren: waar liggen ieders wensen en behoeftes? En ook de kaders en kansen in kaart brengen. Beginnen met even rustig observeren, gesprekken voeren en de mensen en de school goed leren kennen.”

Samenwerking die werkt

“Ik denk dat zeker tweederde van de ouders nooit de school binnenliep. Tijdens de coronaperiode is er veel afstand ontstaan. Tussen de school en de ouders, maar ook tussen de ouders onderling. Ik heb dus eerst ruim vijftig gesprekken gevoerd. Geluisterd, suggesties genoteerd, aanhoord waar de problemen lagen en waar mensen zelf oplossingen zagen. Waar is behoefte aan, wat kunnen de mensen zelf bijdragen? Welke ideeën leven er? Die gesprekken waren met ouders, kinderen, met leerkrachten, met de directie en de vaste samenwerkingspartners.

Juist door met alle partijen samen te onderzoeken waar de wensen en behoeftes liggen, kun je op meerdere vlakken ondersteunen en zo hebben onze partners nu ook een heel mooie samenwerking die voor hen ook daadwerkelijk werkt en nut heeft.”

Gezamenlijke wens

“De insteek was helder. Samen vanuit vertrouwen en respect met elkaar in gesprek gaan. Voor sommigen was het voor het eerst dat iemand op school vroeg ‘Wat is er voor jou belangrijk?’ ‘Wat zou jij willen?’ Wat opviel was een gezamenlijke wens: meer contact tussen school en ouders, en de band tussen ouders onderling versterken. Ook kwam uit de gesprekken dat de initiatieven ondersteunend moeten zijn aan het onderwijs. In gesprek met ouders kwamen er direct al zulke mooie concrete ideeën naar boven. Dat was fantastisch! Activiteiten waar ze zelf aan wilden meewerken; de kar trekken. Veel ouders willen van waarde zijn; iets bijdragen. Ook op school. En ook vanuit de leerkrachten ontstonden er mooie en constructieve initiatieven, zoals het lief-en-leed-clubje. En dat was natuurlijk precies de bedoeling. De Familieschool werd zo een project dat we samen vorm en

inhoud geven. We hebben allemaal een andere rol, maar zijn wel gelijkwaardig. Ik heb als brugfunctionaris organisatiekracht, tijd en een klein budgetje. Dus ik kan faciliteren.”

Verskillende nationaliteiten

“Op deze school heeft bijna zeventig procent van de kinderen niet het Ne-

‘BAND TUSSEN OUDERS ONDERLING VERSTERKEN’

derlands als moedertaal. Dat betekent dat ook veel ouders moeite hebben met de taal. Daarom is goed luisteren en elkaar goed begrijpen essentieel. In een klas zitten kinderen uit alle delen van de wereld, dus veel verschillende achtergronden en nationaliteiten. Ook zitten hier veel kinderen uit een AZC op school. Kinderen met trauma’s, nare vluchtervaringen. Kinderen die halverwege het jaar instromen en ieder moment weer overgeplaatst kunnen worden. Dat vraagt wat van ons allemaal. Ook van de leerkrachten

en de rest van het team. Maar ook van de andere kinderen en ouders.”

Gebruikmaken hele netwerk

“Een van de eerste activiteiten die echt van de grond kwam is de koffie-ochtend. Een laagdrempelige inloop waar, met name moeders, binnenlopen om even bij te kletsen. Deze dinsdag noemen we hier me-time. Op deze ochtenden hoeft er even niks en is het vooral gezellig. Dat begon met vijf mensen en nu zijn er vaak tien tot vijftien ouders. Er zijn andere inloophmomenten in de week waarin er bijvoorbeeld een thema door de groep aangedragen wordt. Eens per week op vrijdag is er een inloop waarbij ook de partners uit de wijk aanwezig zijn. We proberen zo de drempel te verlagen om bij instanties aan te kloppen. Als de mensen elkaar kennen en vertrouwen, is het makkelijker om elkaar te benaderen. Laagdrempelig het gezin ondersteunen, dat is de insteek. Dat hoeft niet altijd via instanties te lopen; ouders helpen elkaar ook en soms ook de instanties. Zo gebruik je het hele netwerk. Ze geven elkaar advies en tips en kunnen een praatpaal zijn. Een simpel hallo op het schoolplein kan al het begin van een vriendschap zijn.”

Oren en ogen op school

“Wat ook vrij snel lukte, was het vormen van een ambassadeursteam. Een aantal ouders die samen de oren en ogen zijn op school. Die signalen opvangen, activiteiten helpen organiseren en de verbinding vormen tussen school en de ouders. Ik ondersteun, de ouders bedenken en samen voeren we uit. Dit team is later uitgebreid met twee leerkrachten en een onderwijs-assistent. En op dit moment komen er ook kinderambassadeurs bij. Mooi dat alle partijen zo vertegenwoordigd zijn! Waar we ouders ook echt praktisch mee helpen is de boodschappenkaart. De ouders die dat echt nodig hebben kunnen bij de supermarkt producten kopen met deze kaart. Voor elk kind uit deze gezinnen (maximaal drie) is

‘MEER CONTACT TUSSEN SCHOOL EN OUDERS’

er 25 euro per maand beschikbaar. Zo krijgen deze kinderen bijvoorbeeld ook meer gezonde dingen als groente en fruit te eten.”

Flexibiliteit in hulp

“De laagdrempeligheid van alle activiteiten is essentieel. Het moet voor iedereen heel makkelijk toegankelijk zijn. Ook diversiteit in activiteiten is belangrijk aangezien ouders verschillende behoeftes hebben. Van ontspanning, tot leer-thema’s, tot praktische hulp en helpen in de klas bij hun kind als klassenouder. Op deze manier bereik je een grote groep mensen. Ook vind ik flexibiliteit in hulp belangrijk. Veel instanties werken met regels, formuleren en protocollen. Daar lopen veel mensen in vast. Wat we

hier proberen is met korte lijntjes en vooral praktisch bij te springen als dat nodig is. Wat ik vaker terug hoor is dat de ochtenden op school hun ochtend is, voor zichzelf. Ouders ervaren de school als een familie. We willen niet alleen pleisters plakken maar gezinnen structureel verder helpen; we werken actiegericht. We gaan uit van vertrouwen en de gedachte dat we allemaal het beste voor het kind willen. Het luisterend oor is daarnaast belangrijk. Niet oordelen, maar open staan.”

“Ik ben ervan overtuigd dat deze gezamenlijke aanpak werkt. Nee, je kunt het succes niet afmeten in aantallen. Het gaat niet over de kwantiteit maar over de kwaliteit. De familieschool gaat over de gemeenschap. Waarbij iedereen mee kan doen, iedereen waarde heeft en iedereen erbij hoort.”

NAJAT ZAMMOURI EN AICHA KOULALI BRUGFUNCTIO- NARISSEN DE SCHAKEL

‘WIJ ZIJN DE VERBINDERS TUSSEN OUDERS EN DE SCHOOL’

“Wij lopen op deze school allebei al ruim twintig jaar rond. Hebben ook nog steeds kinderen hier in de klassen. Dat betekent dat we veel mensen kennen en dat velen ons ook kennen. Dat is voor de taak van brugfunctionaris heel handig. Wij vervulden vele taken op school. Van plein- en bibliotheekmoeder tot lid van de ouderraad. “Het is fijn om te kunnen helpen. Om te luisteren, om verbinding te maken met andere ouders. En dan in iedere situatie te kijken hoe we iets kunnen bijdragen. We helpen waar nodig. Niet alles is op te lossen, maar een luisterend oor is vaak al een goed begin. Voor veel ouders is het lastig om hulp te vragen. Die drempel proberen wij te verlagen.”

Snel schakelen

“Wij zijn hier sowieso twee ochtenden per week. Het Schakelloket is een plek waar

ouders praktische ondersteuning kunnen krijgen. Dat kan gaan over een fiets, een wasmachine of een computer, maar ook over werk, formulieren invullen of contact met de overheid. Op die ochtend is ook het Buurtteam aanwezig, de stichting Al Amal, de Werkwinkel. Zo kunnen we snel schakelen en hoeven ouders niet de hele stad door om geholpen te worden. Veel mensen realiseren zich niet dat dat voor sommigen namelijk lastig is. Zij durven niet of hebben geen vervoer of hebben kleine kinderen en kunnen dus niet zo makkelijk naar een kantoor in de stad. Dat we hier die instanties in de school beschikbaar hebben; scheelt een hele hoop. Maar ook dingen als bijvoorbeeld een snuffelkast met kleding, luiers, boeken en spelletjes kleinschalige hulp als het nodig is. Iedereen die iets uit de kast kan gebruiken kan daar iets uit pakken. Zonder schaamte en zonder toestemming.”

Koffie en bijpraten

“Op de woensdag is het hier in het lokaal lekker druk met allemaal moeders. Die komen hier even ontspannen. Een kopje koffie drinken en even uitrusten. Samen met andere vrouwen bijpraten, hun zorgen delen of advies vragen aan elkaar. Daar hoeven wij helemaal niet tussen te zitten. We faciliteren die ochtend en helpen bedenken hoe we de behoeftes

die er zijn in de groep kunnen invullen. De afgelopen maanden zijn er ook een aantal thema-ochtenden geweest. Bijvoorbeeld over zelfzorg. Hoe zet je jezelf op één? Mantelzorg, stress, weerbaarheid, opvoeden, omgaan met de media... Allemaal interessante onderwerpen die aan bod zijn gekomen.”

Moeders met een lach

“Wij geloven dat kinderen erbij gebaat zijn, dat hun ouders zich ook gezien en gehoord voelen. Dat zij er ook bij horen. Dat we met z’n allen de school vorm geven. Dat we ook proberen te ondersteunen in de thuissituatie, zodat het leven voor hen ook makkelijker wordt. Als wij een moeder hier weg zien gaan met een lach, maakt dat ons ook blij. Een moeder is toch een voorbeeld voor een kind. Dus gelukkige moeders hebben ook gelukkiger kinderen. We oordelen en veroordelen niet. Alles is hier bespreekbaar en blijft ook binnenskamers. Deze veiligheid en vertrouwdsheid is er natuurlijk niet vanaf dag één. Daar moet je in investeren. Dat kost tijd en energie. Maar werpt absoluut zijn vruchten af. We zien hier iedere dag dat het effect heeft. Het gevoel deel te zijn van een grotere gemeenschap waar je gezien wordt... Dat maakt gelukkiger.”

Moeder en vrijwilliger Vaman

Joannes XXIII

‘KINDEREN ZONDER HONGER IN DE KLAS’

“Tijdens de gesprekken in het begin werd mij gevraagd: ‘Waar denk je dat er op deze school behoefte aan is? Waar zou jij aan kunnen en willen bijdragen? Dat waren goede gesprekken. Ik vond het fijn dat mij iets gevraagd werd. Dat het belangrijk was wat ik vond en dat ik meetelde. Wat direct bij mij opkwam was eten: ontbijt en lunch. Er samen voor zorgen dat alle kinderen niet hongerig in de klas zitten. En zo werd ik coördinator van het lunchteam. Ik kreeg eigenlijk direct de verantwoordelijkheid. Over inkopen, klaarmaken en uitdelen. Ik treed van nature niet snel op de voorgrond en ben best verlegen. Maar ik werd gehoord en serieus genomen en dat gaf me meer zelfvertrouwen.”

Doet pijn van binnen

“We kregen als team van zes ouders de ruimte om het allemaal inhou-

delijk in te vullen. Vier keer per week ben ik nu op school om te helpen met het eten. Ik doe het graag! Ik ben moeder van vier kinderen waarvan er één nog op school zit. Mijn zoon merkte soms dat vriendjes niets te eten mee naar school kregen. Hij deelde dan de inhoud van zijn trommeltje. Dat doet pijn van binnen. Zo kwam ik op het idee om brood op school aan te bieden. Iedere klas krijgt nu een mooie bak met gezond bruin brood, fruit en groenten. Daar kan ieder kind, en ook de leerkrachten, uit pakken. Het is simpel. Het zijn basisproducten, maar niemand hoeft met een knorrende buik de les te volgen. Als er eten over is delen we

‘HET SCHELT VEEL STRESS’

dat uit aan ouders die wel wat extra's kunnen gebruiken. Er wordt niets verspild. Ik denk dat er gemiddeld veertig kinderen per dag gebruikmaken van het aanbod. Het kost ongeveer een uur per dag om dit te kunnen aanbieden. Dit initiatief past heel goed bij de Familieschool. We doen het samen!”

FAMILIESCHOOL

'SCHOOL
MOET
VEILIGE
PLEK ZIJN'

'MEER DAN
LEZEN EN
SCHRIJVEN'

'SAMEN
MOETEN WE
HET DOEN'

'IEDERE
OUDER WIL
BESTE VOOR
HET KIND'

'IK WIL
GRAAG
HELPEN'

'OUDERS IN HUN
KRACHT ZETTEN'

KHADIJA SAQUA WERKWINKEL UTRECHT

‘SAMEN KUNNEN WE MEER’

Vanuit de Werkwinkel in Utrecht ondersteunt het team inwoners bij het vinden van werk, vrijwilligerswerk of een opleiding. Khadija: “Het is onze ervaring dat niet iedereen de weg weet in de samenleving. Er zijn veel geschreven en ongeschreven regels. Hoe vind je een baan? Hoe schrijf je een goede sollicitatiebrief? Welke opleiding is passend en hoe kom je aan een vrijwilligerswerk? Allemaal vragen waarvoor mensen bij ons aankloppen. We zijn laagdrempelig, makkelijk te bereiken en aan te spreken. Voor mensen die ons loket niet weten te vinden, hebben we ook spreekuren op verschillende locaties, waaronder bibliotheken. Ook zijn we aanwezig op de Familieschool. We hebben een luisterend oor en oordelen niet.”

Veilig en laagdrempelig

“We zochten naar een manier om mensen te bereiken in hun eigen omgeving. Op een plek waar ze zich veilig voelen en regelmatig komen. Wat ligt er dan meer voor de hand dan een school? Daar brengen ouders dagelijks hun kinderen

naar toe. Ze kennen de plek. Kennen de leerkrachten. Kennen andere ouders. Op de Familiescholen is er vaak een loket of een koffieochtend waar ouders binnenlopen voor een kop koffie, een praatje, voor advies of hulp bij allerlei problemen, zorgen en vragen. En dat is dus een perfecte plek om onze diensten aan te bieden. Laagdrempelig en toegankelijk. Door mensen die ze iedere week zien en zijn gaan vertrouwen.”

Ik laat me zien

“Die vaste plek en het vaste gezicht zijn essentieel. Veel mensen kijken eerst de kat uit de boom. Komen niet direct aankloppen met een hulpvraag. Dat vraagt tijd en elkaar leren kennen. Dat betekent voor mij als medewerker van de Werkwinkel, dat ik ook aanschuif bij de koffie. Dat ik ook meepraat. Dat ik me ook laat zien en kennen. Eén keer langskomen werkt niet. We merken dat we echt meer mensen bereiken sinds we partner zijn bij de Familieschool. Sinds we nog meer investeren in contact en zichtbaarheid. Ik vertel ook vaak over mijn eigen ervaringen als moeder die een tijd uit het arbeidsproces is geweest. Hoe start je dan weer op? Hoe bouw je je netwerk weer op en hoe vind je passend werk? Doordat ik ook dingen van mezelf laat zien, wordt het gesprek gelijkwaardiger en komen

mensen ook sneller met vragen. Moeders denken dan: ‘zij begrijpt me.’”

Duidelijk communiceren

“Ik heb een Marokkaanse achtergrond. Bij sommige bewoners scheelt dat. Dat ik hun taal en cultuur begrijp en dat er wat dat betreft geen onbegrip is. Ik kan communiceren met Syriërs en spreek Arabisch en Berbers. En uiteraard Nederlands. Ik ben altijd duidelijk in wat ik kan bijdragen. Doorverwijzen naar andere personen of instanties gebeurt ook veel. Natuurlijk probeer ik te helpen. Dat is het idee van de Familieschool. Maar ik kan niet alles oplossen. Alles wat mij verteld wordt, blijft onder ons. Dat is vertrouwelijk.

‘OUDERS DENKEN; ZIJ BEGRIJPT ME’

Ik probeer mensen te motiveren en inspireren. Op een positieve manier in gesprek te gaan. Door aan te sluiten bij de Familieschool ontstaat er een win-win situatie. Wij bereiken laagdrempelig meer mensen en op school kunnen ze meer hulp en ondersteuning bieden. Samen kunnen we dus meer!”

Vader en vrijwilliger Fernando Joannes XXIII

‘OREN EN OGEN IN DE SCHOOL’

“Ik vind het leuk en belangrijk om betrokken te zijn. Ik kom uit Venezuela en ben nog niet zo heel lang in Nederland. Ik weet nog niet zeker of ik hier definitief mag blijven, maar ik hoop het wel! Ik heb twee kinderen, waarvan er een op deze school zit. We wonen in het AZC en hopen natuurlijk op een eigen plek. Dan kan ik me ook echt gaan settelen en meer gaan bijdragen aan de samenleving. In Venezuela studeerde ik verpleegkunde. Ik heb een zware tijd gehad. Mijn vrouw is onlangs overleden. Dat heeft natuurlijk een grote impact gehad op mijn gezin. Mijn zoon van vijf jaar is nog heel jong. Hij zit hier op school en ik wil daar graag bij betrokken zijn. Daarom kom ik hier graag en veel helpen.”

Helpen waar ik kan

“Al spreek ik de taal nog niet zo goed; ik leer iedere dag bij. Ik volg

op vrijdagochtend hier op school Nederlandse les. Dat is niet makkelijk, maar wel belangrijk. Daarnaast help ik graag. In de bibliotheek, in de klas. Eigenlijk op alle plekken waar ik iets nuttigs kan doen voor andere mensen. Ik zit ook in het lunchteam, waarbij we zorgen dat er altijd een mand met brood, groente en fruit in de klas staat. Zodat kinderen geen honger hebben. Daarnaast ben ik ook ambassadeur voor de Familieschool. Ik hou steeds mijn oren en ogen open of we samen iets kunnen verbeteren of oplossen. Ouders kunnen me makkelijk aanspreken en dan gaan we samen kijken wat nodig is en wie

‘MENSEN LEREN KENNEN EN DE TAAL LEREN’

we daarbij kunnen inschakelen. Ook ben ik klassenouder om het contact tussen de leerkracht en de ouders te bevorderen. Ik wil graag iets bijdragen. Het is voor mij ook een manier om te integreren. Mensen te leren kennen en de taal te leren.”

**SABRYNA
CELESTINA**
LEERKRACHT
GROEP 6 OBO
SPOORZICHT

‘SCHOOL MOET FIJNE PLEK ZIJN VOOR IEDEREEN’

“Wat ik zo mooi vind aan lesgeven op deze school is dat er zo veel kinderen zijn, met allemaal andere achtergronden. Die diversiteit is heel inspirerend en leerzaam. We kunnen echt allemaal van elkaar leren, en met nieuwe din-

gen geconfronteerd worden. Iedereen moet hier uit zijn bubbel. Wat mij altijd weer verrast en meestal blij maakt is het huisbezoek. Dan zie je hoe het kind woont, hoe het gezin functioneert. Maar je ziet dan soms ook schrijnende dingen. Dat de meest basale dingen niet aanwezig zijn. Daar kunnen we dan vervolgens wat mee. We kunnen dan kijken waar we kunnen aankloppen voor hulp voor dat gezin. We doen het echt samen hier. Het kind, de leerkracht en de ouders. Het is voor mij een noodzakelijk trio. We kunnen, en willen, dus niet zonder elkaar.”

“Ouders zijn heel welkom op deze school. We betrekken hen bij de lessen, maar ook bij allerlei activiteiten daar rondom heen. Als er iets te vieren is, maar ook bij lastige dingen vragen we ouders om erbij te zijn. Ik vraag ook heel vaak hoe het thuis gaat. Aan de kinderen, maar ook aan de moeders. Want hoe minder stress bij de ouders, hoe beter het vaak met het kind gaat. School moet een fijne plek zijn voor kinderen waar ze zich thuis voelen en veilig zijn.”

Meer dan een gebouw

“School is hier meer dan een gebouw waar les wordt gegeven. Het is een veilige plek waar mensen makkelijk binnen

kunnen komen lopen. Er is altijd iemand met een luisterend oor. De deur staat hier altijd open. Het is laagdrempelig, toegankelijk en gezellig. Voor de kerst- en zomervakantie krijgen alle kinderen een tas met leuke en lekkere dingen mee. Zodat zij die dagen ook een beetje feestelijk kunnen doorbrengen. Ook bijzondere dagen als het Suikerfeest vieren we hier altijd met kinderen en ouders.

Hulp vragen niet eenvoudig

“Niet iedereen heeft het in deze wijk even makkelijk. Als wij als school en ik als leerkracht een steentje kunnen bijdragen aan het verbeteren van die omstandigheden... Natuurlijk doen we dat. Toch is hulp vragen niet voor iedereen even makkelijk. In sommige culturen is dat ook een taboe. Dat proberen we te doorbreken. Ik doe meer dan lesgeven. Ik leer de kinderen ook hoe ze goede burgers moeten zijn, met normen en waarden en met respect voor de mensen en de wereld om hen heen. En dat doe ik samen met de ouders. Natuurlijk komt die boodschap van alle kanten. Die moeten we gezamenlijk uitdragen. We zijn het niet altijd eens over de manier waarop, maar hebben uiteindelijk hetzelfde doel.”

Moeder en vrijwilliger Amal Hirshi De Schakel

‘GEZELLIG BEGIN VAN DE DAG’

“Vier kinderen heb ik hier op school gehad. Op dit moment zit er nog eentje in groep 6. Hij is altijd blij als ik meega naar school. Hij vindt het gezellig en vindt het volgens mij ook fijn dat ik help. De kinderen noemen me Juffrouw van Brood. Ik help namelijk vier ochtenden in de week bij het klaarmaken van de lunch. Samen met andere moeders zijn we in de ochtend druk bezig om voor alle leerlingen broodjes te smeren. Meestal zijn we daar zo’n anderhalf uur mee bezig. Dat is ook een gezellig begin van de dag. We kletsen wat en lachen met elkaar.”

Praten over toekomst

“Ik vind het belangrijk om te helpen op school. Ik wil graag dat mijn kinderen het fijn hebben en het goed doen op school. Maar daar is hulp bij nodig. Het is een fijne school, waar ik me altijd welkom voel. Ik ga ook regelmatig naar de koffieochtend op woensdag. Dan spreek ik andere

moeders. We praten dan over van alles en nog wat. Bijvoorbeeld ook over de toekomst. Wat zijn goede middelbare scholen? Maar ook over andere dingen. Dat zorgt ervoor dat ik me hier thuis voel. En dat voelt mijn zoon ook.”

‘FAMILIESCHOOL MAAKT HULPVRAGEN LAAGDREMPELIG’

Het Buurteam helpt inwoners van de gemeente Utrecht met vragen of zorgen over bijvoorbeeld rondkomen, schulden, stress, psychische klachten, opgroeien, opvoeden en eenzaamheid. Ook in de wijk Overvecht hebben zij een inloopspreekuur voor wijkbewoners. Maar niet voor iedereen is het Buurteam makkelijk te benaderen. Kim Sierink (gezinscoach): “We willen natuurlijk graag dat iedereen ons weet te vinden. Sommige mensen vinden het moeilijk om organisaties en instanties die ze niet kennen te vertrouwen. We proberen natuurlijk die beeldvorming te veranderen, maar dat gebeurt niet in een dag. Daarom is voor ons de aansluiting bij de Familieschool een goede manier om laagdrempelig aanspreekbaar te zijn en ons meer bekend te maken bij bewoners.”

Duurzaam ondersteunen

Kim: “Ik was direct enthousiast over de Familieschool. Een directe manier om contact te maken, om elkaar te leren kennen. Pas als mensen je vertrouwen,

komen ze naar je toe met een hulpvraag. Ik sluit dus elke vrijdagochtend aan bij het koffiemoment. Ik ben makkelijk aan te spreken. Ik kan direct ons netwerk inschakelen en hulp bieden als dat nodig is. Wij willen graag duurzaam ondersteunen. De bedoeling is dat gezinnen zelfstandig verder kunnen, op basis van eigen kracht. Wij werken in principe vanuit een specifieke, geformuleerde hulpvraag. Maar helaas is het vaak niet zo eenvoudig. Het is bijna nooit een geïsoleerd probleem. Mensen kampen met complexe vraagstukken. Die moet je soms eerst ontwarren en in kaart brengen.”

Een bekend gezicht

“Mensen moeten zich eerst gezien en veilig voelen voor ze zich openstellen en informatie delen. Veel gezinnen hebben al veel meegemaakt. Niet alle instanties zijn ondersteunend geweest. Wij moeten dus eerst echt laten zien dat we kunnen helpen. Als we voorgesteld worden door mensen op school die vertrouwd worden door ouders, helpt dat. Of als andere

ouders vertellen over wat wij kunnen bijdragen, neemt dat ook een drempel weg. Dat ik inmiddels een bekend gezicht ben op de koffieochtend is fijn, ik ken mensen bij naam en ken hun situatie. Juist de school is een plek waar iedereen samenkomt. Daar lopen mensen makkelijk binnen. Dat voelt minder bedreigend dan een loket met iemand achter een computer.”

Relatie opbouwen

“Soms moet ik eerst de verwachtingen managen. Ik kan niet alles oplossen en regelen. Het is belangrijk dat mensen de regie houden over hun eigen leven. Zelfredzaamheid is een groot goed. De hulpvragen die ik in eerste instantie krijg zijn meestal praktisch en laagdrempelig. Werk, opleiding, inburgering, formuleren, uitkering, contact met de gemeente. Pas later komen daar zorgen bij over opvoeding, stress en de gevolgen van armoede. Psychisch welzijn komt bijna nooit in de eerste ontmoeting ter sprake. Daarvoor moet je een relatie opbouwen. Ik investeer dus in die vertrouwensband. Ik oordeel niet en laat zien dat ik ook gewoon een mens ben. Ik stel me open voor het verhaal. En dat werkt. Zo kunnen we via de Familieschool meer gezinnen ondersteunen.”

Moeder en vrijwilliger Dorenda

Joannes XXIII

‘RUSTIG HUISWERK KUNNEN MAKEN’

“Ik ben moeder van drie kinderen en een vierde onderweg. Dat betekent dat ik vaak op school ben. Ik ken inmiddels veel mensen en veel andere ouders kennen mij ook. Tijdens de coronaperiode was het contact met elkaar moeilijk. Je kwam niet meer op school en alle moeders zaten een beetje op een eigen eiland. Ook het contact met leerkrachten was niet zo intensief. Personeelswisselingen en gedoe op school; dus het was zeer welkom dat we na de pandemie weer met elkaar in gesprek raakten. Dat was ook nodig! Ouders moesten weer betrokken raken bij de school. Zo kwam het vertrouwen weer terug.”

Er werd naar mij geluisterd

“Toen mij gevraagd werd wat ik zou willen, wist ik het direct. Een huiswerkklas waar kinderen uit de hogere groepen rustig en veilig hun huiswerk kunnen maken. Waar het stil is. Waar

geen afleiding is. Waar ze tot rust kunnen komen. Waar een computer staat. Dus dat idee heb ik opgebracht. En er werd naar mij geluisterd. Voor veel ouders, vooral met grote gezinnen en kleine huizen, is het lastig een ruimte te creëren waar oudere kinderen huiswerk kunnen maken. Ik ken situaties waar de stoelen door de kamer vlogen. Er is dan geen plekje in huis om je terug te trekken. En op school, na de lessen, is die plek er wel. Een groep van zeven kinderen heeft hier nu een lokaal waar ze, begeleid door twee ouders, hun huiswerk kunnen maken.”

Kroop uit mijn schulp

“De huiswerkklas is echt top! Ik kampte zelf in die periode met een burnout, dus voor mij was dit initiatief ook een manier om weer op te krabbelen en de deur uit te gaan. Om weer mensen te zien en contact te maken. Ik kroop door de huiswerkklas ook weer uit mijn schulp. Voelde me gezien; had weer waarde. En dat is ook een effect van de Familieschool.”

DE FAMILIESCHOOL WERKT

Na afloop van de pilot Familieschool Overvecht is iedereen het erover eens. Het werkt! Ouders zijn meer betrokken, kinderen kunnen zich beter ontwikkelen en talenten van betrokkenen zijn aangeboord. Het blijkt dat kinderen meer gebruikmaken van het activiteiten-aanbod. Ook vergroten ouders hun netwerk en stellen eerder hun vragen. Ook is gebleken dat leerkrachten meer zicht op de leefwereld van kinderen en ouders hebben.

Cijfers

De scholen hebben de volgende aantallen leerlingen en gezinnen:

- De Schakel: 260 leerlingen uit 163 gezinnen
- Joannes XXIII: 173 leerlingen uit 136 gezinnen
- OBO locatie Spoorzicht: 179 leerlingen uit 107 gezinnen

Op jaarbasis bereikt de Familieschool zeker vijftig unieke ouders per school direct. Het indirecte bereik is vele malen groter, omdat ouders elkaar spreken en informatie mond-tot-mond verspreiden.

De Familieschool bevordert de kansengelijkheid van kinderen en ouders door:

- samen een gemeenschap te vormen
- meer betrokkenheid te genereren
- het contact te vergroten
- en een vertrouwensband te creëren

De Familieschool werkt met drie pijlers:

- Het gezin als basis
- Ouders zijn partners
- Brede talentontwikkeling

Allemaal positieve effecten van deze manier van werken. In de Familieschool Overvecht vormen kinderen, ouders, het schoolteam en samenwerkingspartners een gemeenschap. Vanuit de gedachte 'It takes a village to raise a child' werkt iedereen mee aan de Familieschool op gelijkwaardige basis, vanuit verschillende rollen. De belangrijkste voorwaarden voor het slagen van de Familieschool zijn

De werkzame ingrediënten

- Samen bouwen met alle betrokkenen
- Laagdrempelig contact en ondersteuning door vaste persoon
- Wantrouwen overbruggen
- Erger voorkomen, flexibel en actiegericht
- Continuïteit

de laagdrempeligheid en veiligheid. Daarnaast is het belangrijk dat er gewerkt wordt op gelijkwaardige basis, dat de activiteiten actiegericht zijn en dat er met luisterend oor en open hart gecommuniceerd wordt. Dan kan dit initiatief echt gaan werken en leven op de scholen.